

Priporočila za cepljenje otrok do 5. leta starosti s konjugiranimi pnevmokoknimi cepivi

V Sloveniji je bilo z letom 2015 uvedeno redno cepljenje otrok s konjugiranim cepivom proti pnevmokoknim okužbam. Cepljenje se izvaja kot neobvezno/priporočeno pri otrocih od treh mesecev do petega leta starosti. Cepljenje se začne v starosti treh mesecev hkrati s cepljenjem s šestvalentnim cepivom (proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, *Haemophilus influenzae* tipa b, otroški paralizi in hepatitisu B). Drugi odmerek dobijo otroci praviloma skupaj z drugim odmerkom šestvalentnega cepiva v starosti 5 mesecev, tretji odmerek pa med 11. in 18. mesecem starosti.

V Sloveniji je na voljo 13-valentno konjugirano pnevmokokno cepivo (PCV13), ki vsebuje polisaharidne antigene 13 pogostih serotipov (1, 3, 4, 5, 6A, 6B, 7F, 9V, 14, 18C, 19A, 19F, 23F). Cepivo je namenjeno preprečevanju invazivnih boleznih, pljučnic in akutnih vnetij srednjega ušesa, ki jih povzroča *Streptococcus pneumoniae* pri dojenčkih, otrocih in mladostnikih starih od 6 tednov do 17 let ter preprečevanju invazivnih boleznih in pljučnic, ki jih povzroča *Streptococcus pneumoniae* pri odraslih, starih 18 let in več.

Kako cepimo?

Cepimo intramuskularno. Najprimernejše mesto injiciranja je anterolateralni del stegna pri dojenčkih in deltoidna mišica na nadlahti pri malih otrocih. Cepimo lahko sočasno z drugimi cepivi za otroke (živimi ali mrtvimi), skladno z veljavnim programom cepljenja, vendar ne na isto mesto.

Za redno cepljenje po programu za zdrave otroke uporabimo 13-valentno konjugirano cepivo po shemi 2+1.

Otroke z zdravstveno indikacijo* in nedonošene cepimo po shemi 3+1 (če s cepljenjem začnemo pred 6. mesecem starosti; med dvema odmerkoma mora miniti vsaj en mesec, poživitveni odmerek v starosti 11-18 mesecev), priporočljiv pa je tudi en odmerek pnevmokoknega polisaharidnega cepiva (PPV23) po dopoljenih 2 letih starosti, najmanj 2 meseca po zadnjem odmerku konjugiranega cepiva.

*Zdravstvene indikacije pri otrocih: kronične bolezni obtočil, dihal, jeter, ledvic, anatomska ali funkcionalna asplenija, sladkorna bolezen, polžev vsadek, živčno-mišična bolezen, ki povečuje tveganje za aspiracijo, sum na likvorsko fistulo ter stanja, ki slabijo imunski odziv.

Tabela 1: Sheme cepljenja zdravih otrok s konjugiranim pnevmokoknim cepivom (PCV13) glede na starost otroka ob začetku cepljenja:

Starost otroka v mesecih	Osnovno cepljenje	Poživitveni odmerek
3 – 11 ⁺	2 odmerka z najmanj dvomesečnim presledkom	1 odmerek v starosti 11 do 18 mesecev [#] (najmanj dvomesečni presledek po zadnjem odmerku)
12 - 23	2 odmerka z najmanj dvomesečnim presledkom	
24 – 59 (2 – <5 let)	1 odmerek	

⁺ Lahko cepimo že od 6 tednov starosti dalje

[#] Poživitveni odmerek je smiseln do 5. leta starosti

Tabela 2: Sheme cepljenja otrok z zdravstveno indikacijo in nedonošenih otrok s konjugiranim (PCV13) in polisaharidnim (PPV23) pnevmokoknim cepivom glede na starost otroka ob začetku cepljenja:

Starost otroka v mesecih	Osnovno cepljenje (s PCV13)	Poživitveni odmerek
3 – 5 ⁺	3 odmerki z najmanj enomesečnim presledkom	1 odmerek PCV13 v starosti 11 do 18 mesecev [#] (najmanj dvomesečni presledek po zadnjem odmerku) + PPV23*
6 – 11	2 odmerka z najmanj dvomesečnim presledkom	1 odmerek PCV13 v starosti 11 do 18 mesecev [#] (najmanj dvomesečni presledek po zadnjem odmerku) + PPV23*
12 - 23	2 odmerka z najmanj dvomesečnim presledkom	PPV23*
24 – 59 (2 – <5 let)	1 odmerek	PPV23*

⁺ Lahko cepimo že od 6 tednov starosti dalje

[#] Poživitveni odmerek je smiseln do 5. leta starosti

* PPV23: 23-valentno pnevmokokno polisaharidno cepivo - en odmerek po dopoljenih dveh letih starosti, najmanj 2 meseca po zadnjem odmerku konjugiranega cepiva. Pri otrocih z boleznimi in stanji, ki slabijo imunski odziv, se priporoča poživitveni odmerek PPV23 enkrat, če je od cepljenja minilo najmanj 5 let (več na <https://www.nijz.si/sl/navodila-in-priporocila-za-cepljenje-0>).